

שבוע התפוצות

חדר מורים

למנחה

שבוע התפוצות הוא ה"גוף" והביצוע המעשי של הרעיון המופשט המכונה "עמיות יהודית". בעוד שעמיות היא תפיסת עולם הרואה בעם היהודי משפחה גלובלית רב-גונית המחוברת בקשרי תרבות, היסטוריה וערבות הדדית, שבוע התפוצות הוא המועד המוסדי שנועד להפוך את התודעה הזו למציאות בשטח. שבוע התפוצות מבקש להעביר את התלמיד והמורה הישראלי מעמדה של "שלילת הגולה" או ראיית יהודי העולם כתורמים בלבד, לעמדה של שותפות גורל וחוסן לאומי. שבוע התפוצות הוא הכלי המרכזי של מערכת החינוך ליצור הפנמה דרך מפגש, למידה והיכרות עם עושרן של הקהילות היהודיות בעולם.

מטרת היחידה:

לאפשר לצוות החינוכי לחוות את רעיון העמיות היהודית דרך חיבור אישי, גאוגרפי וערכי, ולהפוך את שבוע התפוצות מתודעה מופשטת לחוויה חיה שניתן לקחת לכיתה ולמרחב הבית-ספרי.

עזרים:

- מפת עולם גדולה, מדבקות או פתקיות דביקות
- לחלופה המקוונת: אמצעי קצה המחוברים לתשתית אינטרנטית, חשבון PADLET
- כרטיסיות לדיון בקבוצות (נספח 1) - להדפסה ולגזירה
- כרטיסיות חפץ (נספח 2) - להדפסה ולגזירה

1. "המדבקה על המפה"

כל מורה מקבלת מספר מדבקות ומניחה אותן על מפת העולם בנקודות שמהוות עבורה "נקודת חיבור יהודית" - מקום שבו חיים בני משפחתה, קהילה שביקרה בה, אנדרטה, בית כנסת, מוזיאון וכל מקום אחר שמעורר בה זיכרון יהודי (בהמשך תוצג חלופה מקוונת).

מסכמים במליאה:

"המפה שיצרנו נראית כמו רשת של נקודות מפוזרות, אבל עבורנו היא מפה של קשרים חיים. הנקודות הללו הן לא רק גאוגרפיה, הן חלק מהזהות שלנו." מה אנחנו יכולים לומר על פיזור הנקודות במפה (התייחסו למקומות שיש בהן נקודות ולמקומות שאין בהם מקומות), על מה הדבר מעיד?"

1. שיתוף בזוגות או במליאה:

כל מורה מספרת על אחת הנקודות שסימנה ומסבירה מדוע המקום משמש נקודת חיבור יהודית עבורה.

3. דיון בקבוצות

בירור אודות אופי הזיקה של המורים לזהות היהודית תוך מתן תוקף לחיבורים תרבותיים, אנושיים ודתיים. הדיון מאפשר לכל מורה לעבד את האיזון הייחודי לו בין עולמו הערכי-אישי לבין תחושת השייכות והשותפות בעם היהודי. השאלות לדיון מופיעות בנספח 1.

מסכמים במליאה:

"הערכים שעלו כאן מראים שעמיות יהודית איננה רק פיזור גאוגרפי, אלא מערכת של קשרים ערכיים שמחברת בינינו ויוצרת תחושת שייכות וחוסן כעם".

4. משימה אישית

כל מורה בוחרת חפץ או תצלום המסמלים עבורו ערך הקשור ל"שבוע התפוצות" וממלאת את כרטיסיית "החפץ שלי" (נספח 2). החפצים יוצגו בתערוכה בחלל בית הספר, כשצמוד לכל מוצג תופיע הכרטיסייה האישית של המורה. לתערוכה ניתן להוסיף כותרת כללית, כגון: "חפצים מספרים תפוצה".

חלופה מקוונת

לפני הפעילות נכין לוח שיתופי באמצעות ה-PADLET:

1. יוצרים לוח ריק חדש.

2. בוחרים את הסוג "מפה".

3. מקטינים את התצורה על מנת שתיחשף מפת העולם במלואה.

4. יוצרים קישור לשיתוף **ומפיצים** אותו.

הוספת נקודה על המפה:

1. מתחברים ללוח השיתופי.

2. לוחצים על סימן הפלוס (+).

3. כותבים שם של מקום או **מאתרים** את המקום בעזרת הסיכה.

4. כותבים מה הופך את המקום לנקודת חיבור יהודית עבורכם.

ניתן להוסיף לנקודת הציון כל קישור (תמונה, שיר, מתכון

מהמקום וכדומה) שהוא משמעותי עבורכם וכך ליצור מאגר

שיתופי של מפת נקודות חיבור יהודיות המשקפת קשרים,

שייכות ועמיות יהודית דרך מקומות, תמונות, שירים וסיפורים.

ה. סיכום במליאה

הזהות היהודית שלנו אינה אי בודד, היא מורכבת מזיכרונות שנולדו בקהילות רחוקות, מערכים שעברו מדור לדור ומקשרים אנושיים שחוצים יבשות.

מסכמים בשתי קומות של זהות:

- 'אני יהודיה': זו הקומה האישית. היא נמצאת בסיפורים שסיפרתם בזוגות, בחפצים שבחרתם, בזיכרונות ובמסורת שמעצבים את מי שאתם.
- 'אני חלק מהעם': זו הקומה הלאומית. זו ההבנה שכל נקודה שסימנתם על המפה היא הוכחה לערבות הדדית, לאחריות זה לזה ולשותפות גורל. זהו חיבור שיוצר תחושה של 'בית' בכל מקום בעולם שבו נפגוש יהודי אחר.

משימה קבוצתית

התבוננו בנקודות שעל המפה:

1. מה יצר את נקודת החיבור היהודית שלכם:
אירוע או עשייה (חג, תפילה, טיול, אירוע)?
מפגש אנושי (משפחה, קהילה)?
זיקה למקום (מבנה, אתר, מוסד)? **ספרו** על כך.

2. **אילו** נקודות חיבור קשורות יותר אליכם באופן אישי, ואילו גורמות לכם להרגיש חלק מהעם היהודי כולו?

3. **אילו** ערכים עולים מתוך נקודות החיבור שסימנתם ומתוך הסיפורים שנשמעו?

בחרו שניים עד שלושה ערכים מרכזיים לצורך שיתוף במליאה.

דיון
פורה

משימה קבוצתית

התבוננו בנקודות שעל המפה:

1. מה יצר את נקודת החיבור היהודית שלכם?
אירוע או עשייה (חג, תפילה, טיול, אירוע)?
מפגש אנושי (משפחה, קהילה)?
זיקה למקום (מבנה, אתר, מוסד)? **ספרו** על כך.

2. **אילו** נקודות חיבור קשורות יותר אליכם באופן אישי? ואילו גורמות לכם להרגיש חלק מהעם היהודי כולו?

3. **אילו** ערכים עולים מתוך נקודות החיבור שסימנתם ומתוך הסיפורים שנשמעו?

בחרו שניים עד שלושה ערכים מרכזיים לצורך שיתוף במליאה.

דיון
פורה

החפץ שלי....

שם החפץ: _____

הערך שהוא מייצג
עבורי:

בחרתי בו מפני ש...

← שם המורה

החפץ שלי....

שם החפץ: _____

הערך שהוא מייצג
עבורי:

בחרתי בו מפני ש...

← שם המורה

